

ÎNCHEIERE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadî, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe acțiuni „Migdal-SGP”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe acțiuni „Arnaut-Petrol” împotriva Societății pe acțiuni „Migdal-SGP” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea pe acțiuni „Migdal-SGP” și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 17 martie 2016,

c o n s t a t ă:

La data de 02 aprilie 2015, SA „Arnaut-Petrol” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Migdal-SGP” cu privire la încasarea datoriei și a penalității de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 15 iulie 2014 între SA „Arnaut-Petrol” și SA „Migdal-SGP” a fost încheiat contractul nr. 88/2014.

Menționează că, conform pct. 1.1 al contractului, reclamanta s-a obligat să livreze pârâtei produse petroliere și produse reziduale de la rafinarea petrolului, iar ultima, la rândul său și-a asumat obligația de plată a produselor în termen de 15 zile din momentul livrării, conform anexelor suplimentare nr. 1 din 15 iulie 2014 și nr. 2 din 01 august 2014 la contractul din 15 iulie 2014 nr. 88/2014.

Afirmă că, și-a executat integral obligațiile contractuale asumate, astfel, la data de 19 iulie 2014 și 01 august 2014, a livrat pârâtei marfă - produsele reziduale de la rafinarea petrolului în sumă totală de 184 150 lei, fapt confirmat prin facturile fiscale nr. FE 0324843 și nr. FE 0324846, anexate la materialele cauzei.

Relevă că, pârâta nu și-a executat obligația de plată a produselor recepționate în termen, considerent din care la data de 05 noiembrie 2014, a expediat în adresa pârâtei o reclamație, prin care a solicitat onorarea obligației de plată a datoriei și a penalităților de întârziere în termen de 30 de zile calendaristice.

Sustine că, în perioada lunilor decembrie 2014 – ianuarie 2015, pârâta a stins o parte din datorie, achitând suma de 50 000 lei în trei etape și, anume, 35 000 lei în baza contractului de cesiune de creanță nr. 16/12-SGP din 16 decembrie 2014, suma de 5 000 lei prin transfer bancar la data de 24 decembrie 2014 și suma de 10 000 lei la data de 05 ianuarie 2015, astfel, acumulând o datorie restantă în sumă de 134 150 lei.

Invocă că, conform pct. 5.2 al contractului, părțile au stabilit că, în caz de nerespectare a prevederilor contractuale și a acordurilor suplimentare, partea vinovată urmează să achite celeilalte părți o penalitate în mărime de 0,2 % din suma obligației neexecutate pentru fiecare zi de întârziere, calculând astfel, o penalitate în mărime de 56 647,80 lei.

Cere încasarea din contul SA „Migdal-SGP” a datoriei în sumă de 134 150 lei, a penalității de întârziere în sumă de 56 647,80 lei și a cheltuielilor de judecată.

Ulterior, prin cererile de micșorare a cuantumului pretențiilor, reclamanta a menționat că, după adresarea în judecată cu prezenta acțiune, pârâta SA „Migdal-SGP” în perioada 28 aprilie 2015 – 05 octombrie 2015 a efectuat achitări în sumă de 134 150 lei, dintre care a fost stinsă penalitatea în sumă de 52 647,80 lei și parțial datoria în sumă de 81 502,20 lei, iar la data de 24 noiembrie 2015, a mai achitat datoria în mărime de 22 000 lei în baza contractului de cesiune a creanțelor nr. 05/10-SGP.

Din considerentele menționate, reclamanta solicită încasarea din contul pârâtei a datoriei restante în sumă de 30 647,80 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 17 martie 2016 acțiunea a fost admisă și au fost încasate din contul SA „Migdal-SGP” în beneficiul SA „Arnaut-Petrol” datoria restantă în sumă de 30 647,80 lei, a taxei de stat în sumă de 5 603,95 lei taxa de stat și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4 600 lei (f. d 90-91).

Prima instanță, admitând cerința privind încasarea sumei datorate, și-a argumentat concluzia prin constatarea faptului încheierii între părți a contractului nr. 88/2014 din 15 iulie 2014, a acordurilor adiționale nr. 1 din 15 iulie 2014 și nr. 2 din 01 august 2014, precum și neonorarea corespunzătoare de către pârâtă a obligației contractuale de plată a produselor livrate în baza facturilor fiscale nr. FE 0324843 din 19 iulie 2014 și nr. FE 0324846 din 01 august 2014.

De asemenea, prima instanță a reiterat că, conform pct. 5.2 al contractului, părțile de comun acord au prevăzut calcularea penalității contractuale în mărime de 2% din suma obligațiilor neexecutate pentru fiecare zi de întârziere iar, conform pct. 5.3 al contractului, în cazul în care cumpărătorul nu achită în volum deplin prețul produsului livrat, vânzătorul are dreptul din suma achitată să își valorifice în primul rând pretențiile cu privire la penalitate și în al doilea rând cele cu privire la suma datoriei.

Astfel, prima instanță a constatat că, pârâta, prin acțiunile de plată parțială a sumelor în contul reclamantei, a recunoscut neexecutarea obligațiilor contractuale și /sau existența unor restanțe față de SA „Arnaut-Petrol”,

acumulând o datorie în mărime de 30 647,80 lei și care urmează a fi încasată forțat prin prisma prevederilor art. art. 514 și 753 alin. (1) din Codul civil.

La fel, prima instanță a mai reiterat că, pârâta se eschivează de la executarea obligației de plată, invocând necalitatea mărfii recepționate de la reclamant confirmate prin actul de constatare a neconformității mărfii, conform căruia s-a stabilit că, termenul de plată a mărfii procurate în baza contractului nr. 88/2014 din 15 iulie 2014 va începe să curgă din momentul primirii confirmării de îmbunătățire de către cumpărător a mărfurilor procurate.

În acest context, prima instanță a apreciat critic acest argument, reiterând că, conform art. 735 din Codul civil, cumpărătorul a avut dreptul de a solicita rezoluțiunea contractului, mai mult, pârâta invocând vinovăția reclamantei și curgerea termenului de plată ca fiind condiționată de acțiunile ultimului, nu a probat faptul că a solicitat rezoluțiunea contractului, iar având în vedere neconformitatea mărfii, nu a restituit marfa vânzătorului. Astfel, după expirarea termenului de 3 zile stabilit în actul de constatare pentru remedierea viciilor, prin neîntreprinderea acțiunilor/drepturilor stabilite prin lege, s-a constatat că, pârâta a acceptat marfa, iar conform contractului, urma să achite prețul convenit.

Totodată, prima instanță a mai reținut că, deși pârâta invocă neînceperea curgerii termenului de plată, pe parcursul examinării cauzei a efectuat achitări parțiale, ceea ce denotă că, a recunoscut existența raporturilor contractuale și obligația sa în executarea contractului prin plata prețului mărfii recepționate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2016 a fost respins apelul declarat de către SA „Migdal-SGP” și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 20 septembrie 2016 SA „Migdal-SGP” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin, ceea ce a dus la neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată.

Menționează că, instanțele de judecată eronat au determinat momentul de plată a produselor recepționate, fără a da o apreciere corectă a voinței părților la semnarea actului de constatare a neconformității mărfii din 29 iulie 2014, prin care membrii comisiei au constatat că, marfa livrată în adresa cumpărătorului nu corespunde cerințelor de calitate și nu poate fi întrebuințată și fără a determina vinovăția vânzătorului la remedierea viciilor mărfii.

Afirmă că, conform pct. 5 din actul de constatare a neconformității mărfii din 29 iulie 2014, intimata și-a asumat obligația ca în termen de 3 zile să înainteze propuneri cu privire la soluționarea situației apărute prin, reducerea prețului, schimbarea mărfii sau îmbunătățirea calității acesteia, iar conform pct. 6 din actul enunțat, termenul de plată prevăzut în contractul de vânzare-cumpărare nr. 88/2014 din 15 iulie 2014 începe să curgă din momentul primirii și confirmării posibilității de întrebuințare de către cumpărător a mărfii procurate.

Sustine că, intimata nu și-a executat obligația de remediere a viciului mărfii, fapt care determină nesurvenirea obligației de plată și lipsa vinovăției sale la neexecutarea obligației de plată.

Mai invocă că, a decis de a îmbunătăți calitatea mărfii din resurse proprii și utilizarea acesteia la destinație, deoarece compania în permanență necesită combustibil, precum și din considerentul că, spațiul destinat pentru depozitarea combustibilului era ocupat cu cel viciat, la fel, s-a luat în considerație și cheltuielile disproporțional de mari între depozitarea acestuia în alt depozit comparativ cu cheltuielile și utilitatea îmbunătățirii acestuia din propriile resurse.

Afirmă că, îmbunătățirea calității produsului până la nivelul posibilității întrebuințării acestuia a fost efectuată în etape, în măsura capacității sale, deoarece nu dispune de resurse tehnice pentru efectuarea în același timp a îmbunătățirii întregii mărfi, astfel, și plățile au fost efectuate în rate, în limita acordului încheiat între părți la data de 29 iulie 2014, fapt confirmat prin extrasul din cont 211.4 privind descifrarea evidenței consumului de combustibil la secția de producere emis din baza de date a evidenței contabile a întreprinderii.

Consideră că, acțiunile de remediere a viciilor din contul cumpărătorului trebuie să fie apreciate ca acte de conservare a bunurilor procurate și încadrate juridic prin prisma art. 198 alin. (1), art. 780 alin. (2) din Codul civil, menționând și art. 781 alin. (2) din Codul civil, care acordă dreptul cumpărătorului de a dispune de bun în cazul în care cheltuielile de depozitare sunt disproporțional de mari.

Opinează că, atâta timp cât intimatul, în calitate de vânzător, omite să-și onoreze obligațiunile de remediere a viciului mărfii, nu poate surveni nici momentul de plată a mărfii, obligația nefiind una scadentă.

Relevă că, în aceste circumstanțe, neexecutarea obligației de plată nu se datorează vinovăției sale, astfel, prin prisma art. 624 alin. (5) din Codul civil, nu poate fi obligat să plătească penalitate.

Consideră eronată concluzia instanței precum că, achitarea mărfii și nerestituirea acestora sunt considerate ca acceptare a mărfii și a condițiilor de plată, menționând că, nu a contestat obligația de plată a mărfii, dar numai momentul survenirii acesteia.

La fel, califică eronată concluzia instanței referitor la acceptarea tacită de către cumpărător a mărfii în cazul în care, după expirarea termenului de 3 zile stabilit în actul de constatare pentru remedierea viciilor, ultimul nu a solicitat rezoluțiunea contractului conform art. 735 din Codul civil, motivând că, aceasta nu este o normă imperativă, iar conținutul acesteia prevede o posibilitate de acțiune, deci, o alternativă de comportament și nu o obligație de decădere ca atare.

Afirmă că, marfa nu a fost acceptată, deoarece după primirea bunului și depistarea viciului au fost întreprinse acțiuni din partea cumpărătorului, au fost înaintate obiecții și ca consecință, s-au stabilit obligații de remediere a acestora prin actul de constatare din 29 iulie 2016 dar care, nu au fost executate de către intimată, aflându-se astfel în întârziere după expirarea termenului de 3 zile.

Sustine că, calculul penalităților de întârziere este greșit, deoarece a fost luat în calcul și suma de 50 000 lei achitată până la depunerea cererii de chemare în judecată.

Relevă că, odată ce momentul de plată a datoriei de bază este apreciat incorect, acest fapt duce la calcularea greșită a penalității de întârziere și mai denotă că, obligația de plată a penalității nici nu a existat, iar atât timp cât contestă calculul acesteia, nu poate să fie recunoscută prin achitare.

Atenționează că, suma de 22 000 lei, achitată în baza notificării privind cesiunea creanței, a fost efectuată cu titlu de avans pentru următoarele tranzacții și nu pentru achitarea penalității de întârziere, considerent din care nu este de acord cu încheierea primei instanțe din 18 noiembrie 2015, prin care a fost admisă cerința SA „Arnaut-Petrol” de a considera achitată integral penalitatea în sumă de 52 647,80 lei și parțial datoria în sumă de 81 502,20 lei.

Releva că, în aceste împrejurări sunt neîntemeiate reținerile instanței de apel privind lipsa materialului probator care ar demonstra revendicările expuse, motivând că, actul de constatare din 29 iulie 2014 și inacțiunile vânzătorului de a întreprinde acele acțiuni de care sunt legate aprecierea scadenței plăților, constituie elementele de fapt ce adevăresc baza juridică și împrejurarea de fapt a pretențiilor.

Prin referința depusă la data de 09 noiembrie 2016 SA „Arnaut-Petrol” a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către SA „Migdal-SGP” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către SA „Migdal-SGP”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul SA „Migdal-SGP” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin.(1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Societatea pe acțiuni „Migdal-SGP” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Valentina Clevadî

Mariana Pitic